

Πρόσωπο και προσωπίο.

Γράφει ο Απόστολος Παπαδημητρίου.

Οι αρχαίοι πρόγονοί μας στις παραστάσεις του θεάτρου είχαν εισαγάγει προς χρήση των ηθοποιών – υποκριτών την προσωπίδα, μάσκα στα νεοελληνικά. Με την πάροδο του χρόνου η λέξη υποκριτής έπαψε να δηλώνει τον ηθοποιό και έλαβε τη σημερινή της έννοια. Παράλληλα ο όρος προσωπίο χρησιμοποιήθηκε και εξακολουθεί να χρησιμοποιείται αντί του όρου πρόσωπο, ώστε να διαστέλλεται το ψευδές από το αληθές.

Η προσωπίδα από το αρχαίο θέατρο πέρασε και στα ειδωλολατρικά δρώμενα, κατάλοιπα των οποίων είναι τα μέχρι σήμερα δρώμενα κατά την περίοδο της Αποκριάς. Οι εμφανιζόμενοι με προσωπίδες κατά τις καρναβαλικές εκδηλώσεις καλύπτουν το πρόσωπο και εμφανίζονται με προσωπίο, ώστε ακατηγόρητοι να ασχημονούν, κάτι που δεν επιτρέπεται να πράξουν με πρόσωπο οι ευυπόληπτοι πολίτες. Γι' αυτό ο όρος μασκαράς εισήχθη στη γλώσσα μας για να δηλώσει τον ξεδιάντροπο, τον ανυπόληπτο με την ευρεία πάντως έννοια του όρου και όχι με αυτή που χαρακτήριζε τον καλυμμένο από την προσωπίδα αισχρολογούντα και αισχροκινούμενο κατά την περίοδο της

Αποκρίας. Η ιταλική λέξη μάσκα υποκατέστησε την ελληνική προσωπίδα ακόμη και στον επιστημονικό χώρο. Έτσι όταν, μετά την ανακάλυψη των μικροοργανισμών από τον διαπρεπή Γάλλο επιστήμονα και πιστό χριστιανό Παστέρ, θεμελιώθηκε ο ιατρικός κλάδος της μικροβιολογίας κρίθηκε απολύτως αναγκαίο ιατροί και νοσηλευτικό προσωπικό να φορούν σε ειδικές περιπτώσεις μάσκα προς αποφυγή διασποράς μικροβίων. Βέβαια η ιατρική προσωπίδα συνήθως δεν καλύπτει τα μάτια και έτσι δεν αλλοιώνεται πλήρως το πρόσωπο.

Η μάσκα ήλθε στην επικαιρότητα με την επέλαση μορφής ιού, την οποία ο ΠΟΥ χαρακτήρισε πανδημία. Επαναλαμβάνω αυτό που είχα γράψει σε παλαιότερο άρθρο μου. Κατά το χρονικό διάστημα εξαμήνου προσβολής μας από τον ιό έχασαν τη ζωή τους περί τις 500.000 συνάνθρωποί μας. Οι περισσότεροι από αυτούς υπέφεραν από υποκείμενα νοσήματα. Κάποιοι θα είχαν ίσως καταλήξει χωρίς την προσβολή τους από τον ιό. Κάποιοι άλλοι θα κατέληγαν εντός των προσεχών μηνών. Στο ίδιο διάστημα 5.000.000 παιδιά ηλικίας κάτω των 5 ετών φτερούγησαν σκελετωμένα από την πείνα και προσβλημένα από απλά νοσήματα, για τα οποία τα δικά μας παιδιά δεν είναι ανάγκη να νοσηλευθούν. Και αυτό συμβαίνει στον τρίτο λεγόμενο κόσμο δεκαετίες τώρα, αν όχι αιώνες. Και οι ισχυροί του κόσμου σφυρίζουν αδιάφορα εμφανιζόμενοι με προσωπίο, με το οποίο διακηρύσσουν με στεντόρεια φωνή τα ανθρώπινα δικαιώματα και διαβεβαιώνουν ότι έχουν ταχθεί στην προάσπιση των πανανθρωπίνων ιδανικών και ιδίως της ελευθερίας και της δημοκρατίας. Η υποκρισία στο απόγειό της!

Πολλά ειπώθηκαν κατά καιρούς από την ίδια ισχυρή ομάδα ιατρών για τα οφέλη ή το ανωφελές της χρήσης μάσκας. Επισήμαναν κάποιοι την αντιφατικότητα των θέσεων και άρχισαν να τοποθετούνται με επιφύλαξη, αν όχι με δυσπιστία έναντι των ιατρικών ανακοινώσεων. Πρέπει όμως να παρατηρήσουμε ότι στον χώρο της επιστήμης δεν υπάρχουν δογματικές θέσεις. Η πρόοδος της έρευνας ανατρέπει, πολλές φορές μάλιστα ριζικά, θέσεις που υποστήριζε ομόφωνα στο παρελθόν κάποια επιστημονική κοινότητα. Αλλού πρέπει να εστιάσουμε την προσοχή μας: Γιατί δεν υπάρχει τουλάχιστον ομοφωνία μεταξύ των υπερμάχων να φορούν προσωπίδα οι μαθητές ως προς την ηλικία έναρξης χρήσης; Γιατί στη χώρα μας οι ειδήμονες εισηγήθηκαν τη χρήση από την προσχολική ηλικία, ενώ σε άλλες στο τέλος της πρωτοβάθμιας

εκπαίδευσης; Και ακόμη πιο σημαντικό: Γιατί υπάρχει ομάδα καταξιωμένων διεθνώς ειδικών ιατρών, οι οποίοι εναντιώνονται στη χρήση προσωπίδας; Πόσοι είναι αυτοί είναι ένα ερώτημα. Σημασία πάντως έχει ότι η αλήθεια στον χώρο της επιστήμης δεν κατοχυρώνεται με ψηφοφορία μεταξύ των ειδικών και επικράτηση της γνώμης της πλειοψηφίας. Απαιτείται για την κατοχύρωση ομοφωνία, που στο υπό εξέταση θέμα δεν υπάρχει. Και είναι άξιο να τονιστεί ότι οι απόψεις των διαφωνούντων σπάνια φιλοξενούνται στους διαύλους πανελληνίας τηλεθέασης. Ανησυχητικό είναι το ότι σε πολλές περιπτώσεις η αναζήτηση των θέσεων αυτών στο διαδίκτυο είναι μάταιη! Τί συμβαίνει είναι ερώτημα προβληματισμού. Μήπως το παγκόσμιο σύστημα εξουσίας ποινικοποιεί την έκφραση διαφορετικής γνώμης με την ελαφρή, προς το παρόν, ποινή της απομόνωσης; Η στάση αυτή μας θυμίζει τον διαπρεπή φυσικό Οππενχάιμερ, που συνέβαλε καθοριστικά στην κατασκευή των πρώτων ατομικών βομβών. Συντριμμένος αυτός από τις συνέπειες της ρίψης τους στη Χιροσίμα και στο Ναγκασάκι ζήτησε την παύση των ερευνών. Το σύστημα εξουσίας φυσικά απέρριψε την πρότασή του, τον απομόνωσε και συνέχισε τις έρευνες με πλήθος άλλων ικανών φυσικών.

Σήμερα οι διαφωνούντες με τα λαμβανόμενα μέτρα ειδικοί είναι αρκετοί. Να κάνουμε τη διάκριση: Δεν επικαλούνται πολιτικούς, δηλαδή οικονομικούς λόγους, για τη στάση τους, αλλά ιατρικούς όπως και οι της ισχυρής ομάδας. Δεν γνωρίζω, αν είναι η ομάδα αυτή ισχυρή λόγω του πλήθους της ή της στήριξης του συστήματος εξουσίας. Είναι όμως δυνατόν οι επιστήμονες να τίθενται στην υπηρεσία της εξουσίας; Αφελές το ερώτημα στην εποχή παντελούς εκπτώσεως των αξιών. Τα συμβαίνοντα δίνουν το δικαίωμα της αμφισβήτησης των λαμβανομένων αποφάσεων. Μήπως όμως οδεύουμε ολοταχώς προς την ποινικοποίηση και της αμφισβήτησης της ορθότητας μιας πολιτικής απόφασης καθ' υπόδειξη της επιστημονικής κοινότητας, όπως παρουσιάζεται; Είναι άραγε οι πολιτικοί αποδέκτες εισηγήσεων των ειδικών επιστημόνων ή αυτοί επιβάλλουν απόψεις στους ειδικούς. Ποιο είναι το πρόσωπο και ποιο το προσωπίο;

Η σύγχυση επιτείνεται με τη διασπορά διαφόρων θέσεων. Μικρή μερίδα πολιτών κατέληξαν να αμφισβητούν την ύπαρξη του ιού. Κάποιοι άλλοι θεωρούν ότι ο ιός δεν διαφέρει από τους λοιπούς που προξενούν την κοινή γρίπη. Διαχέονται οι απόψεις αυτές από πρόσωπα αποφασισμένα να αντιπαλέψουν

το σύστημα εξουσίας ή φορούν προσωπίδα για να ευτελίζουν με τη διασπορά των θέσεων αυτών τους αντιτιθέμενους στα μέτρα;

Εκδηλώνεται και κίνημα αντίδρασης στη χρήση μάσκας στα σχολεία. Άλλοι είναι πεισμένοι για την αναποτελεσματικότητα, έχοντας αποδεχθεί τις απόψεις των ειδικών των αντιτιθεμένων στη χρήση. Άλλοι θεωρούν ότι η χρήση στοχεύει στην ανάπτυξη γενιάς πλήρως υποταγμένων πολιτών στα κελεύσματα της πολιτείας. Οι νέοι συμπεριφέρονται με αδιαφορία, καθώς ο κίνδυνος για τους ίδιους είναι ανεπαίσθητος. Η Πολιτεία αντιδρά κάνοντας έκκληση στους πολίτες να αναλάβουν την ατομική τους ευθύνη. Αλλά σε εποχή που το πρόσωπο έχει υποκατασταθεί από το προσωπίο η έκκληση δεν ευδοκιμεί. Πώς ο πολίτης ως άτομο να καταστεί υπεύθυνος σε κοινωνία στην οποία η Πολιτεία πρώτη έδειξε τρανταχτά δείγματα ανευθυνότητας με την αλόγιστο εξωτερικό δανεισμό και την εκποίηση του δημόσιου πλούτου; Η Πολιτεία αντιδρά σπασμωδικά με την ποινικοποίηση της πρόκλησης σε ανυπακοή. Το θέμα αυτό δεν απασχολεί τη Βουλή μας. Η αντιπαράθεση αντιπολίτευσης κυβέρνησης τηρείται στο ευτελές επίπεδο πεζοδρομίου. Ουδείς σοβαρός λόγος ακούγεται για τα σοβαρά προβλήματα που ταλανίζουν την πατρίδα μας.

Μικρή ομάδα, πιστών μελών της Εκκλησίας, αντιδρά στη χρήση προσωπίδας στους ιερούς ναούς. Έχουμε έναν ακόμη διχασμό με το να αλληλοϋποβλέπονται οι προσερχόμενοι με προσωπίδα και οι μη φέροντες αυτή. Καλό είναι να συνειδητοποιήσουμε ότι η εξουσία αναζητά αφορμές να ξανακλείσει τους ναούς. Η υπακοή στο δόγμα (=διαταγή) του Καίσαρα στο θέμα αυτό συνιστά προδοσία πίστεως; Καλό είναι να αποφανθεί η Ιεραρχία μετά από εισήγηση επιτροπής συγχρόνων πνευματικών μορφών, και όχι με την προδιάθεση υποταγής και σε νέα κελεύσματα του Καίσαρα.

«ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ»

Πηγή : <http://www.antibaro.gr/>